

๖๘. รุจมา โกเศยะโยธิน. แบบแผนการเข้าสู่อาชีพและความพึงพอใจในอาชีพของสตรีที่ย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในกรุงเทพ : ศึกษากรณีสตรีที่ประกอบอาชีพคนรับใช้ คนงานก่อสร้าง คนงานโรงงาน และแม่ค้าหาบเร่ (Patterns of Job Taking and Job Satisfaction of Female Migrants in Bangkok : A Case Study of Women Whose Jobs are House-Maids, Construction Workers, Factory Workers and Peddlers). วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางจิตวิทยา แผนกจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๕. (๔) ๑๑๔ หน้า. (วท
HD ๖๒๐๒.๕. ๗๖ กต๗)

วัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อจะศึกษาแบบแผนเกี่ยวกับการเข้าสู่อาชีพในแต่ละประเภทของสตรีว่ามีช่องทางแบบใด รวมทั้งการเคลื่อนย้ายระหว่างอาชีพเหล่านั้น ตลอดจนศึกษาทัศนคติของสตรีในแต่ละอาชีพเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกอันมีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน ปัจจัยภายนอกที่ศึกษาได้แก่ ค่าจ้าง (รายได้) ความสัมพันธ์ทางสังคม - กับเพื่อนร่วมงาน ความเป็นอิสระในการทำงาน โอกาสก้าวหน้าในงาน และชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน

วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการใช้กลุ่มตัวอย่างสตรีที่ประกอบอาชีพคนรับใช้ คนงานก่อสร้าง คนงานโรงงาน และแม่ค้าหาบเร่ อาชีพละ ๑๐๐ คน โดยวิธี purposive sampling การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ผลการศึกษาพบว่า

๑. สตรีที่ประกอบอาชีพคนรับใช้และอาชีพคนงานโรงงานส่วนใหญ่จะมีช่องทางเข้าสู่อาชีพดังกล่าว โดยผ่านเพื่อนและเครือข่ายโดยตรงตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ สำหรับสตรีที่ประกอบอาชีพคนงานก่อสร้าง การเข้าสู่อาชีพโดยการผ่านทางเพื่อนและเครือข่าย จะมีจำนวนใกล้เคียงกับการเข้าสู่อาชีพได้โดยตนเองและการที่นายจ้างไปหา มาร่วมกัน ในกลุ่มสตรีที่ประกอบอาชีพแม่ค้าหาบเร่ นั้น มักจะมีช่องทางเข้าสู่อาชีพได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ในเรื่องการประกอบอาชีพของสตรีนั้นจะพบว่ามีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพของเครือข่ายในกรุงเทพ

๒. ความแตกต่างในการประกอบอาชีพของสตรีเหล่านี้ จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับ ความแตกต่างในเรื่องปัจจัยเกี่ยวกับอายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่พักอาศัยในกรุงเทพ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ตลอดจนความพึงพอใจในการทำงาน

๓. สตรีที่เข้าสู่อาชีพคนรับใช้เป็นอาชีพแรก จะมีจำนวนใกล้เคียงกันกับสตรีที่เข้าสู่การประกอบอาชีพคนงานโรงงานเป็นอาชีพแรก จำนวนสตรีในอาชีพดังกล่าวจะมีอัตราที่สูงกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพคนงานก่อสร้างและแม่ค้าหาบเร่ ดังนั้นจึงเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานที่กำหนดไว้ว่า สตรีย้ายถิ่นที่เข้ามาในกรุงเทพส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพคนรับใช้เป็นอาชีพแรก

๔. สตรีที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างกันในระดับความต้องการที่จะเปลี่ยนอาชีพของสตรี

๕. สตรีที่มีอาชีพเป็นคนรับใช้ มีแนวโน้มในการไม่เปลี่ยนอาชีพมากกว่าสตรีที่ประกอบอาชีพคนงานก่อสร้างและคนงานโรงงาน และสตรีที่ประกอบอาชีพคนงานโรงงานและคนงาน -

ก่อสร้างดังกล่าวมักจะไม่มีการเคลื่อนย้ายการทำงานในลักษณะแบบแน่นอน

๖. สตรีที่ประกอบอาชีพคนงานโรงงานและคนงานก่อสร้างที่สมรสแล้ว จะมีอัตราในการแลกเปลี่ยนอาชีพไปสู่การค้าขายมากขึ้น สำหรับสตรีที่ประกอบอาชีพดังกล่าวนี้เมื่อทำงานในกรุงเทพเป็นเวลานานขึ้นก็จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนอาชีพไปสู่การค้าขาย

๗. เมื่อพิจารณาความต้องการที่จะเคลื่อนย้ายไปสู่อาชีพใหม่หากมีโอกาสของสตรีในแต่ละอาชีพพบว่า มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยคือ สตรีที่ประกอบอาชีพเป็นคนรับใช้จะมีอัตราการเปลี่ยนอาชีพไปสู่คนงานโรงงานมากกว่าการเปลี่ยนไปสู่อาชีพคนงานก่อสร้างและค้าขายหาบเร่ สตรีที่ประกอบอาชีพคนงานโรงงานและคนงานก่อสร้างจะมีอัตราการเปลี่ยนไปสู่อาชีพคนรับใช้น้อยมาก และสตรีที่ประกอบอาชีพค้าขายหาบเร่ก็ไม่เปลี่ยนอาชีพไปสู่คนรับใช้ คนงานก่อสร้าง หรือคนงานโรงงาน แต่ถ้าวิเคราะห์สมมุติฐานนี้ตามการเคลื่อนย้ายทางอาชีพในอดีตจะพบว่า มีการเคลื่อนย้ายระหว่างอาชีพเหล่านี้ในกรุงเทพน้อยมากจนไม่อาจจำมาสรุปตามสมมุติฐานนี้ได้

เมื่อศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อปัจจัยภายนอกอันมีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของสตรีแต่ละอาชีพพบว่าอาชีพคนรับใช้มีความพึงพอใจความเป็นอิสระในการทำงานและไม่พึงพอใจในเรื่องการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในงาน อาชีพคนงานก่อสร้างส่วนใหญ่จะพึงพอใจในค่าจ้างการทำงานและไม่พึงพอใจในการถูกควบคุมการทำงาน อาชีพคนงานโรงงานส่วนใหญ่จะพึงพอใจค่าจ้างในการทำงาน และไม่พึงพอใจในเรื่องการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในงาน สำหรับอาชีพแม่ค้าหาบเร่ส่วนใหญ่จะพึงพอใจในความเป็นอิสระในการทำงานและไม่พึงพอใจในเรื่องรายได้จากการทำงาน